AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA SZTUKI OPERACYJNEJ
ZAKŁAD DZIAŁAŃ DESANTOWYCH

JAWNE
TAJNE

Egz. Nr 1

Tylko dla nauczycieli akademickich
Rok szkolny 1980/81

Płk dr Władysław KISIEL

WŁAŚCIWOŚCI ORGANIZACJI I PROWADZENIE KOMBINOWANEJ POWIETRZNO-MORSKIEJ OPERACJI DESANTOWEJ

Konspekt wykładu

WARSZAWA WRZESIEŃ 1980

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA SZTUKI OPERACYJNEJ
ZAKŁAD DZIAŁAŃ DESANTOWYCH

JAWNE
TAJNE

Egz. Nr 1

Tylko dla nauczycieli akademickich
Rok szkolny 1980/81

Płk dr Władysław KISIEL

WŁAŚCIWOŚCI ORGANIZACJI I PROWADZENIE KOMBINOWANEJ POWIETRZNO-MORSKIEJ OPERACJI DESANTOWEJ

Konspekt wykładu

WARSZAWA WRZESIEŃ 1980

A K A D E M I A S Z T A B U G E N E R A L N E G O WP

im.gen.broni K. Świerczewskiego

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH - KATEDRA SZTUKI OPERACYJNEJ

ZAKŁAD DZIAŁAŃ DESANTOWYCH

JAWNE

TAJNE

Egz.nr. 4.

ZATWIERDZAM
SZEF KATEDRY SZTUKI OPERACYJNEJ

gen.bryg. Janusz GUMULIŃSKI

dnia 15.10.80r.

Tylko dla nauczycieli akademickich

Rok szkolny 1980/81

płk dr Władysław KISIEL

KONSPEKT WYKŁADU nt :

"WŁAŚCIWOŚCI ORGANIZACJI I PROWADZENIE KOMBINOWANEJ POWIETRZNO-MORSKIEJ OPERACJI DESANTOWEJ"

WARSZAWA Wrzesień 1980r.

PLAN WYKŁADU:

Temat: "ORGANIZACJA I PROWADZENIE KOMBINOWANEJ, POWIETRZNO-MORSKIEJ OPERACJI DESANTOWEJ".

Cel: 1. Zapoznać słuchaczy trzeciego roku studiów, PSOS i KPO z ASG istotą i właściwościami organizacji i prowadzenia powietrzno-morskiej operacji desantowej oraz zasadami wykorzystania rodzajów wojsk sił zbrojnych.

2. Ukierunkować słuchaczy do samodzielnego studiowania zagadnień i problemów operacji desantowej oraz teoretycznego przygotowania do ćwiczenia nr 302/G, 305/G i 308/S.

Czas - 2 godziny szkolne /90'/.

Zagadnienia :

1. Ogólna charakterystyka i istota współczesnej kombinowanej, powietrzno-morskiej operacji desantowej.
   - 1.1. Istota, cele i zadania powietrzno-morskiej operacji desantowej;
   - 1.2. Wykorzystanie rodzajów sił zbrojnych w kombinowanej powietrzno-morskiej operacji desantowej;
   - 1.3. Organizacja dowodzenia w kombinowanej powietrzno-morskiej operacji desantowej.
2. Organizacja i przygotowanie kombinowanej powietrzno-morskiej operacji desantowej .
   - 2.1. Właściwości planowania operacji desantowej;
   - 2.2. Właściwości wypracowania decyzji do operacji desantowej ;
   - 2.3. Właściwości planowania szczegółowego operacji desantowej;
   - 2.4. Właściwości przygotowania wydzielonych sił do operacji desantowej.
3. Prowadzenie kombinowanej powietrzno-morskiej operacji desantowej.
   - 3.1. Walka o panowanie w powietrzu i na morzu ;
   - 3.2. Koncentracja sił desantowych i załadowanie wojsk desantowych na środki transportu morskiego i powietrznego;

3.3. Rozwinięcie sił, przejście desantu morzem oraz przelot desantów powietrznych z rejonów wyjściowych /załadowania/ do rejonów lądowania.

3.4. Walka o lądowanie i realizacja zadań i celu operacji desantowej.

Literatura:

Regulamin walki MW nr 015941
Instrukcja - Zasady przygotowania i zabezpieczenia desantów morskich nr 013153
Biuletyn Informacyjny nr 016216 BJ.-nr. 2 (137) - 0333
Zbiór prac ASG nr 3157 nr 015964
Vademecum sił i środków MW nr 019189.

Schematy : nr 1 Organizacja dowodzenia w kombinowanej powietrzno- morskiej operacji desantowej. nr. bibl. " 05055
nr.2 Plan powietrzno-morskiej operacji desantowej nr.bibl.04610

Temat: ORGANIZACJA I PROWADZENIE KOMBINOWANEJ POWIETRZNO-MORSKIEJ OPERACJI DESANTOWEJ.

1. Ogólna charakterystyka i istota współczesnej, kombinowanej powietrzno-morskiej operacji desantowej.

Kombinowana /powietrzno-morska/ operacja desantowa to całokształt wzajemnie uzgodnionych działań bojowych sił powietrznych, sił morskich i wojsk lądowych /rodzajów wojsk i służb frontu nadmorskiego/ prowadzonych według jednolitego zamiaru i planu w celu rozbicia sił nieprzyjaciela na morzu i lądzie / w rejonie lądowania/ i opanowaniu ważnych obiektów lub obszarów ~~za~~nadmorskich.

Istota kombinowanej / powietrzno-morskiej/ operacji desantowej - polega na wywalczeniu panowania w powietrzu i na morzu oraz w rejonie lądowania, wykonaniu manewru wojskami desantów drogą powietrzną i morską, przełamaniu obrony przeciwdesantowej npla i wysadzeniu wojsk na bronione wybrzeże lub wyspy oraz realizacji zadań i celów operacji desantowej.

Według współczesnych poglądów kombinowane powietrzno-morskie operacje desantowe zaliczane są do najbardziej złożonych i skomplikowanych rodzajów działań zaczepnych, bowiem składają się one z całego szeregu różnorodnych przedsięwzięć, realizowanych połączonym wysiłkiem wszystkich rodzajów sił zbrojnych. Z reguły będą to kombinowane operacje wykonywane przez wojska wszystkich rodzajów sił zbrojnych przy wykorzystaniu najnowszej techniki bojowej i transportowo-desantowej. W ramach tej operacji wydzielone siły mogą być wykorzystane do wykonania różnorodnych zadań na lądzie, morzu i w powietrzu.

Szczególnie istotny w całokształcie przedsięwzięć operacji desantowej będzie między innymi problem wykorzystania nowych środków walki i desantowania oraz nowoczesnych wojsk desantowych i zmechanizowanych, bowiem od właściwego przygotowania ich do działań, a następnie szybkiego załadowania, przewozu morzem, sposobu lądowania i działań po wylądowaniu będzie w głównej mierze zależeć powodzenie oraz realizacja celu i zadań operacji desantowej i wojsk frontu prowadzących działania zaczepne wzdłuż wybrzeża morskiego.

Cele operacji desantowych i wynikające z nich zadania uzależnione będą z kolei od polityczno-strategicznego znaczenia obszaru, na którym operacja ta ma być prowadzona. Analiza warunków współczesnej sytuacji polityczno-strategicznej w rejonie

Morza Bałtyckiego, położenia geograficznego i charakteru przyszłych działań wojennych wskazuje, że w przyszłym konflikcie zbrojnym operacje desantowe będą mieć większe znaczenie niż w okresie drugiej wojny światowej.

Wysadzenie desantów w tym obszarze może być koniecznym przedsięwzięciem dla opanowania strefy cieśnin morskich, obszaru wyspiarskiego lub zajęcia dużych wysp i półwyspów. Skrzydłowe opanowanie rubieży obronnych nieprzyjaciela na wybrzeżu może przyczynić się do większego tempa natarcia wojsk lądowych, a wysadzenie desantów może mieć szczególnie duże znaczenie na takich obszarach, gdzie manewr wojsk lądowych jest utrudniony z powodu słabo rozwiniętej sieci dróg, lub kiedy strony walczące są oddzielone trudnym terenem /zalewami, zatokami, terenem bagnisto-jeziornym /.

Desanty morskie w połączeniu z powietrznymi mogą współdziałać z wojskami lądowymi w celu okrążenia i likwidacji przeciwdziałających zgrupowań wojsk nieprzyjaciela na obszarze nadmorskim.

Dlatego cel operacji desantowych należy każdorazowo określać na podstawie analizy konkretnej sytuacji operacyjno-strategicznej i zamiaru sił zbrojnych na TDW.

Głównym celem operacji desantowych na północnym kierunku strategicznym może być:

a/ <u>cele strategiczne</u>:

- wyłączyć z wojny jedno z państw morskich - sygnatariuszy agresywnego bloku naszego potencjalnego przeciwnika ;
- izolować jedno z państw nieprzyjacielskiej koalicji;
- otworzyć nowy kierunek lub nowy front walki /wojny/ na terytorium przeciwnika .

b/ <u>cele operacyjne:</u>

- pozbawić nieprzyjaciela możliwości wprowadzenia sił morskich i powietrznych w obszar morza zamkniętego ;
- zabezpieczyć rozwinięcie własnych sił poza obszar morza zamkniętego ;
- zdezorganizować system obrony nieprzyjaciela ;
- rozszerzyć system bazowania własnych sił morskich i powietrznych ;
- stworzyć warunki do szybkiego i całkowitego rozbicia nadmorskiego zgrupowania wojsk nieprzyjaciela , co może być wykonane

drogą wspólnych działań wojsk frontu i desantu ;

- osłabić przeciwdziałanie sił morskich, powietrznych i lądowych nieprzyjaciela wobec wojsk frontu, które rozwijają operację zaczepną na kierunku nadmorskim.

We wszystkich wymienionych przypadkach operacje desantowe będą realizować zadania polegające na rozbiciu i zniszczeniu sił morskich, powietrznych i wojsk obrony przeciwdesantowej nieprzyjaciela, wysadzeniu desantów na bronione wybrzeże i opanowaniu wysp, półwyspów i stref cieśnin morskich lub obszarów nadmorskich.

Cechą charakterystyczną operacji desantowej wykonywanej na morzu zamkniętym w celu opanowania cieśnin morskich lub rejonu wyspiarskiego mogą być małe odległości między rejonami wyjściowymi a rejonami lądowania. Dlatego istnieje realna możliwość wykorzystania wojsk rakietowych, lotnictwa i wojsk lądowych frontu, lotnictwa morskiego i jednostek artyleryjsko-rakietowych sojuszniczych flot a niekiedy i wojsk OPK, do wsparcia i osłony działań desantowych.

W takich warunkach mogą być organizowane kombinowane powietrzno-morskie operacje desantowe, które będą się charakteryzować różnorodnymi sposobami prowadzenia działań bojowych i działaniami desantowymi. W ramach operacji desantowej mogą być organizowane desanty powietrzne, śmigłowcowe, czołgowe i desanty morskie na poduszkowcach, wodolotach, okrętach desantowych, promach itp.

Kombinowane powietrzno-morskie operacje desantowe mogą być realizowane po pobiciu sił morskich- i powietrznych nieprzyjaciela i wywalczeniu bezwzględnej przewagi na morzu i w powietrzu oraz po silnym ogniowym przygotowaniu lądowania - realizowanym przez siły morskie i lotnictwo, a w warunkach stosowania broni jądrowej po uderzeniach jądrowych zwałszcza na siły morskie, bazy morskie i lotnicze nieprzyjaciela oraz na wojska obrony przeciwdesantowej.

1.2. Wykorzystanie rodzajów sił zbrojnych w kombinowanej powietrzno-morskiej operacji desantowej.

Do realizacji kombinowanej powietrzno-morskiej operacji desantowej na północnym kierunku strategicznym mogą być zaangażowane /lub wydzielone/ następujące wojska rodzajów sił zbrojnych:

2.1. Wojska lądowe: w skład których mogą wchodzić związki taktyczne i oddziały wojsk powietrzno-desantowych, oddziały piechoty morskiej, dywizje desantowe oraz związki taktyczne wojsk zmechanizowanych i pancernych, ponadto pododdziały i oddziały wzmocnienia /artyleria, wojska inżynieryjne, środki OPL, bwm itp./.

Stan liczebny wojsk desantowych, ich uzbrojenie i techniczne wyposażenie zależy odpowiednio od rozmachu operacji, określonych i wykonywanych zadań bojowych, które mają wykonać po wylądowaniu na brzegu przeciwnika.

W zależności od oczekiwanego przeciwdziałania obrony przeciwdesantowej nieprzyjaciela i możliwości lądowania, wysadzenie wojsk desantowych w operacji może być jednoczesne lub w różnym czasie. Z reguły wojska powietrzno-desantowe i desantowo-morskie desantują pierwsze i wykonują najbardziej skomplikowane i złożone zadania. Spełniają one główną rolę w początkowym okresie walki o lądowanie, bowiem wykorzystują one w pełni skutki uderzeń lotnictwa i sił morskich, opanowują węzłowe obiekty w obronie nieprzyjaciela /punkty, bazy i przyczółki lądowania/, niszczą ocalałe środki przenoszenia broni jądrowej i zabezpieczają wysadzenie dalszych /głównych/ sił desantu morskiego na brzeg przeciwnika.

O ile desantowe wojska w operacji zabezpieczają desantowanie i wysadzenie głównych sił desantu morskiego i jego dalszych rzutów, o tyle po wysadzeniu na opanowany obszar /przyczółek/ związki taktyczne wojsk zmechanizowanych i pancernych natychmiast rozwijają zdecydowane działania zaczepne i realizują kolejno główne zadania i cel operacji desantowej.

W zależności od charakteru obrony przeciwdesantowej nieprzyjaciela, celu i zadań operacji, składu wojsk i środków wzmocnienia oraz możliwości i ilości środków transportu powietrznego i morskiego, w kombinowanej powietrzno-morskiej operacji desantowej na bliskich odległościach może występować kilka zgrupowań desantowych, które z kolei mogą stanowić tak zwane rzuty bojowe, np:

a/ Rzut powietrzny desantu w skład którego mogą wchodzić jeden - dwa desanty powietrzne, każdy w sile od oddziału do dywizji powietrzno-desantowej ; dwa - trzy taktyczne desanty śmigłowcowe, każdy w sile wzmocnionego batalionu piechoty ;

b/ Pierwszy rzut desantu morskiego w składzie którego może działać - rzut szturmowy w składzie wzmocnionego pułku piechoty morskiej z oddziałami amfibijno-pancernymi /jako desanty czołgowe/, lub wzmocnionej dywizji desantowej ; - siły główne pierwszego rzutu w składzie - dwóch wzmocnionych oddziałów lub związków taktycznych wojsk zmechanizowanych .

c/ Drugi rzut desantu w składzie którego mogą być związki taktyczne wojsk zmechanizowanych i pancernych oraz następne rzuty tyłów desantu.

2.2. Wojska rakietowe : w skład których mogą wchodzić lub być wydzielone na okres operacji oddziały wojsk rakietowych armii i frontu, wojska rakietowe wojsk desantowych, sojuszniczych flot /marynarki wojennej/ a niekiedy wydzielone oddziały strategicznych wojsk rakietowych. Ich głównym zadaniem w operacji desantowej będzie niszczenie środków napadu jądrowego nieprzyjaciela , obezwładnienie ważnych obiektów i odwodów obrony przeciwdesantowej, które mogą być skierowane do walki z desantem powietrznym i morskim

2.3. Lotnictwo frontu, lotnictwo morskie, związki taktyczne lotnictwa dalekiego zasięgu oraz lotnictwo transportowe ~~OND.~~ ZSZ. UW
O ile podstawowym zadaniem lotnictwa dalekiego zasięgu w operacji desantowej jest: niszczenie zespołów lotniskowcowych i innych morskich nieprzyjaciela znajdujących się na morzu lub w innych bazach morskich ; niszczenie wojsk rakietowych i lotnictwa nieprzyjaciela; zwalczanie środków napadu jądrowego na pozycjach startowych, lotnictwa w powietrzu i na lotniskach w obszarze działań desantu morskiego i powietrznego, o tyle głównym zadaniem lotnictwa frontu jest: zwalczanie sił morskich i lotnictwa nieprzyjaciela; obezwładnianie ważnych obiektów obrony przeciwdesantowej; wspieranie wojsk desantowych w czasie lądowania i podczas działań zaczepnych na lądzie.
Z kolei głównym zadaniem lotnictwa transportowego ~~OND~~ ZSZ UW z lotnictwa frontu jest zabezpieczyć przetransportowanie wojsk powietrzno-desantowych , dowóz rakiet i zaopatrzenia oraz ewakuacja rannych .

2.4. Siły morskie / marynarki wojennej/ sojuszniczych flot wydzielone do operacji desantowej z reguły wykonują następujące zadania :

a/ Okręty podwodne we współdziałaniu z lotnictwem dalekiego zasięgu wykonują uderzenia na lotniskowcowe zespoły uderzeniowe lub zespoły uderzeniowe sił morskich nieprzyjaciela.

Z reguły okręty podwodne z uzbrojeniem rakietowym wykonują uderzenia na bazy morskie i ważne obiekty obrony przeciwdesantowej:

b/ Lotnictwo morskie we współdziałaniu z lotnictwem dalekiego zasięgu zwalcza zespoły okrętów nawodnych i podwodnych nie - przyjaciela, prowadzi rozpoznanie i uczestniczy w obezwładnieniu obrony przeciwdesantowej ;

c/ Okręty nawodne są wykorzystywane do bezpośredniej ochrony i obrony środków transportowo-desantowych w czasie załadowania wojsk na okręty desantowe, podczas przejścia morzem, w czasie walki o lądowanie ; wykrywania i niszczenia min na trasie przejścia desantu morskiego ; wsparcia wojsk podczas lądowania i działań na lądzie ;

d/ Okręty desantowe i specjalne środki desantowe /wodoloty, poduszkowce itp./ przewożą wojska desantu i ich technikę bojową oraz zapasy środków materiałowych do rejonu lądowania .

2.5. Oddziały i związki taktyczne wojsk OPK we współdziałaniu z oddziałami obrony wybrzeża i nadbrzeżną artylerią rakietową oraz siłami OPL frontu i marynarki wojennej wykorzystywane są do osłony rejonów koncentracji i punktów załadowania desantu morskiego, podczas przelotu desantu powietrznego i przejścia desantu morzem, a niekiedy w miarę ich zasięgu i możliwości biorą udział w osłonie desantowania wojsk powietrznodesantowych i osłonie lądowania desantu morskiego przed uderzeniami lotnictwa nieprzyjaciela.

2.6. Broń jądrową i chemiczną wykorzystuje się do niszczenia środków napadu jądrowego, obezwładniania obiektów obrony przeciwdesantowej i do wsparcia działań wojsk desantowych i zmechanizowanych.

1.3. Organizacja dowodzenia w kombinowanej operacji desantowej.

Skomplikowany charakter kombinowanej operacji desantowej dyktuje, że takimi działaniami powinien dowodzić dowódca frontu, który dysponuje większością sił, bowiem posiada w swym składzie wojska rakietowe, lotnictwo i wojska lądowe /a w tym wojska desantowe/ i realizuje główne zadania na kierunku nadmorskim.

Dowodzenie w kombinowanej operacji desantowej zgodnie z zasadami powinno być scentralizowane w ręku jednego dowódcy, który ponosi odpowiedzialność za całokształt pracy przygotowawczej planowanie szczegółowe działań desantowych, organizację współdziałania i realizację zadań operacji przez wszystkie wydzielone do operacji rodzaje wojsk sił zbrojnych.

Jak wykazują doświadczenia z drugiej wojny światowej na ETDW dowódcą operacji desantowej z reguły bywał dowódca ogólnowojskowy - dowódca frontu lub grupy armii[x/].

W naszych konkretnych warunkach /północnego kierunku strategicznego/ dowódcą operacji desantowej będzie dowódca frontu działającego na kierunku nadmorskim lub jego zastępca do spraw desantowych. Dowódca operacji desantowej będzie ściśle współpracował ze sztabem /mi/ sojuszniczych flot. Jego zastępcą ds. morskich może być wydzielony dowódca zgrupowania operacyjnego sił morskich /sojuszniczych flot/ i zastępcą ds. powietrznych /lotnictwa/ dowódca wydzielonego lotnictwa /dowódca AL/.

Do planowania i kierowania działaniami desantowymi ponadto jest powoływany lub wcześniej / w okresie pokoju/ zorganizowany połączony sztab lub Oper. Gr. Planowania i dowodzenia w skład którego wchodzą specjalnie przeszkoleni i przygotowani oficerowie /przedstawiciele/ wszystkich rodzajów wojsk sił zbrojnych.

Bezpośrednio dowódcy kombinowanej powietrzno-morskiej operacji desantowej podlegają:

- dowódcy zgrupowań desantu morskiego i dowódca zgrupowania desantu powietrznego, którzy odpowiadają za realizację zadań operacji po wylądowaniu na obszarze bronionym przez przeciwnika;
- dowódcy zespołów ~~sił~~ lądowania /desantu morskiego/, którzy odpowiadają za organizację załadowania wojsk desantu morskiego, przejście morzem, walkę o lądowanie i wysadzenie wojsk desantu morskiego w planowanych /wyznaczonych/ rejonach;
- szef wojsk rakietowych i artylerii /frontu/ i wydzieleni do operacji dowódcy oddziałów i jednostek wojsk rakietowych, którzy odpowiedzialni są za przygotowanie tych wojsk i wykonanie głównych

---

x/jedynie na Pacyfiku, ze względu na morski charakter działań /wojny/ operacjami desantowymi dowodził dowódca floty.

zadań ogniowych;

- szef wojsk OPL i wydzieleni do operacji dowódcy oddziałów, jednostek OPL frontu i floty oraz dowódcy wojsk i jednostek OPK;

- dowódcy związków taktycznych i jednostek lotnictwa osłony /myśliwskiego/, lotnictwa uderzeniowego i wsparcia/myśliwsko-bombowego, bombowego i szturmowego a niekiedy i lotnictwa rakietowego / oraz

- dowódcy związków taktycznych i jednostek /oddziałów/ lotnictwa transportowego i wsparcia wojsk lądowych /śmigłowców szturmowych i transportowych/.

Ponadto dowódca operacji desantowej poprzez swego zastępcę do spraw morskich może kierować działaniami bojowymi sił morskich, np: zespołami osłony operacyjnej OP, zespołami uderzeniowymi OP z uzbrojeniem rakietowym. lotnictwem morskim i rakietowym, zespołami okrętowej osłony oraz wojskami rakietowymi i artylerii obrony wybrzeża.

Należy podkreślić, że w czasie organizacji, przygotowania i prowadzenia operacji desantowej dowódca dowodził będzie wydzielonymi siłami ze stanowiska dowodzenia rozmieszczonego w rejonie wyjściowym do operacji. Może to być pomocnicze stanowisko dowodzenia frontu lub jedno z brzegowych /flagowych/ stanowisk dowodzenia marynarki wojennej /sojuszniczej floty/.

2. <u>Organizacja i przygotowanie kombinowanej powietrzno-morskiej operacji desantowej</u>.

Jak wynika z doświadczeń drugiej wojny światowej i działań desantowych przeprowadzonych po wojnie /1950-65r./ oraz współcześnie przeprowadzonych ćwiczeń, operacja desantowa obejmuje dwa zasadnicze okresy: okres przygotowania i prowadzenia powietrzno-morskiej operacji desantowej.

W zależności od sytuacji operacyjnej na kierunku nadmorskim oraz warunków w jakich mogą być rozpoczęte działania wojenne okres przygotowania operacji desantowej, może obejmować:

- organizacje i planowanie ogólne przez Sztab Generalny lub sztab frontu w okresie pokoju:

- wypracowanie decyzji do operacji w okresie zagrożenia lub w czasie prowadzenia działań wojennych ;

- planowanie szczegółowe operacji przez połączony sztab /GO/ i dowódców wydzielonych wojsk rodzajów sił zbrojnych;

- organizacja i przygotowanie wydzielonych sił do operacji desantowej, inżynieryjne przygotowanie rejonów wyjściowych do operacji, zabezpieczenie bojowe i operacyjne, szkolenie teoretyczne i praktyczne wojsk desantowych.

2.1. Właściwości planowania operacji desantowej.

Cechą charakterystyczną planowania operacji desantowej przez sztab frontu jest opracowanie ogólnych, wstępnych zamierzeń już w okresie pokoju, natomiast szczegółowe planowanie realizuje sztab ~~operacji~~ lub OGP. Dow desantowej w toku bezpośredniego przygotowania działań desantowych .

O ile celem planowania wstępnego /ogólnego/ frontu będzie opracowanie koncepcji przeprowadzenia operacji desantowej, która określać może cel operacji, czas ogólny w stosunku do operacji zaczepnej frontu i rejon jej przeprowadzenia oraz liczbę i koncepcję wykorzystania rodzajów wojsk sił zbrojnych, o tyle szczegółowe planowanie w połączonym sztabie operacji i związkach taktycznych wydzielonych do operacji obejmuje : koncepcję i sposób wykonania działań desantowych, określa szczegółowe zadania i wykorzystanie wszystkich rodzajów wojsk biorących udział w operacji.

Do głównych problemów ogólnego /wstępnego/ planowania operacji desantowej należy:

- określenie celu i zadań operacji desantowej w ramach operacji zaczepnej frontu wzdłuż wybrzeża morskiego ;
- wybór dwóch -trzech rejonów lądowania desantu morskiego, jednego-dwóch rejonów desantowania desantu powietrznego;
- wybór rejonu wyjściowego do operacji desantowej dla wszystkich rodzajów wojsk sił zbrojnych ;
- określenie sposobów rozpoznania sił i środków obrony przeciwdesantowej przeciwnika, sił morskich i powietrznych, metody i rodzaje maskowania operacyjnego;
- ustalenie /określenie/ sił i środków sił zbrojnych do walki o przewagę na morzu, w powietrzu i na lądzie;
- określenie składu desantu powietrznego i morskiego, zespołów lądowania, organów dowodzenia, organizacja współdziałania;
- zabezpieczenie operacji desantowej pod względem materiałowo-technicznym i medycznym oraz planowanie wykorzystania oddziałów zabezpieczenia.

Z uwagi na to, że zarówno w okresie pokoju, jak i w początkowym okresie wojny żadna ze stron nie może mieć dostatecznie sprawdzonych danych o siłach i zamierzonych działaniach strony przeciwnej, niezmiernie ważnym problemem będzie planowanie i prowadzenie rozpoznania operacyjnego / a nawet strategicznego/. W planowaniu rozpoznania włącznie z rozpoznaniem kosmicznym trzeba uwzględniać rozległe obszary nie tylko w rejonach przyszłych działań desantowych, ale również wszystkich rodzajów wojsk sił zbrojnych.

Do tych celów i zadań rozpoznania mogą być zaangażowane nie tylko siły i środki rozpoznania frontu i sojuszniczych flot, ale i środki strategiczne włącznie ze środkami radioelektronicznymi i kosmicznymi.

Drugim niezwykle ważnym problemem planowania będzie określenie sił i środków rodzajów wojsk sił zbrojnych do działań bojowych mających na celu stworzenie korzystnych warunków i sytuacji na morzu, w powietrzu i na lądzie do przeprowadzenia operacji desantowej. W związku z tym należy określić siły niezbędne do rozbicia, blokady lub walki z siłami morskimi, powietrznymi przeciwnika w rejonach działań desantu oraz pobicia wojsk obrony przeciwdesantowej w rejonach lądowania.

Bardzo istotnym problemem będzie również rozpatrzenie potrzeb i możliwości wykonania pierwszego uderzenia jądrowego z określeniem : celów operacji zaczepnej frontu i operacji desantowej; obiektów, które powinny być zniszczone i obezwładnione do czasu rozpoczęcia operacji desantowej; podział zadań i środków jądrowych dla wydzielonych wojsk rakietowych do operacji desantowej.

W planowaniu tym należy wszechstronnie rozważyć problem wykorzystania lotnictwa frontu, lotnictwa morskiego i lotnictwa rakietowego i lotnictwa dalekiego zasięgu, NDwa TDW określając im zadania, które będą wykonywać centralnie, a które na zapotrzebowanie wojsk desantowych z uwzględnieniem sposobu wykorzystania broni jądrowej oraz skutków użycia tej broni przez wojska desantowe, siły morskie i lotnictwo.

Problem ten wiąże się z zagadnieniami współdziałania sił morskich, lotnictwa, wojsk rakietowych oraz wojsk desantowych , zwłaszcza podczas: walki o panowanie w powietrzu, na morzu i lądzie, ogniowego przygotowania lądowania i natarcia; wsparcia wojsk działających na kierunku nadmorskim ; jednoczesnego działania przy opanowywaniu wysp i obiektów nadmorskich, a szczególnie w strefie

cieśnin morskich.

Dopiero po opracowaniu przez sztab frontu danych z zakresu ogólnego planowania, sztab operacji desantowej wspólnie z dowódcami i sztabami związków taktycznych rodzajów wojsk sił zbrojnych wydzielonych do operacji, będzie mógł przystąpić do planowania szczegółowego operacji desantowej.

Jak wynika z doświadczeń po drugiej wojnie światowej i przeprowadzonych ćwiczeń z wojskami /1963-69 r./[x], szczegółowe planowanie działań desantowych, które obejmuje znacznie więcej skomplikowanych przedsięwzięć niż w innych operacjach rodzajów sił zbrojnych, wymaga stosunkowo długiego czasu. Dlatego w celu skrócenia czasu planowania, najodpowiedniejszą metodą pracy sztabu jest równoległe planowania - jednocześnie przez wszystkie komórki połączonego sztabu operacji desantowej oraz dowództwa i sztaby wydzielonych związków taktycznych rodzajów wojsk sił zbrojnych.

Należy podkreślić że dowództwa związków taktycznych w planowaniu operacji desantowej spełniają rolę fachowego doradcy odnośnie optymalnego wykorzystania ich wojsk i odpowiedniego sposobu działania.

Ponadto w celu skrócenia szczegółowego planowania, znaczny efekt można osiągnąć przy wykorzystaniu metody planowania sieciowego, która uwzględnia optymalny czas każdego przedsięwzięcia oraz obejmuje wszystkie problemy operacji, wszystkie zadania i przedsięwzięcia wszystkich rodzajów wojsk sił zbrojnych wydzielonych do operacji. Stosując tę metodę można najszybciej określić czasy, kolejności realizacji przedsięwzięć i zadań oraz uzyskać węzłowe zagadnienia organizacji współdziałania rodzajów wojsk i sił zbrojnych w każdym okresie operacji desantowej.

Z kolei główną podstawą planowania szczegółowego operacji desantowej z reguły będzie decyzja dowódcy operacji, którą dowódca operacji desantowej podejmuje z chwilą otrzymania dyrektywy lub rozkazu .

2.2. Właściwości wypracowania decyzji do operacji desantowej przez/dowódcę frontu/.

Właściwością pracy dowódcy operacji desantowej przy wypracowaniu decyzji jest to, że w każdej sytuacji dowódca wspólnie

x/ Przygotowanie desantu w Korei /1950-53r./ wymagało trzech miesięcy, natomiast desantu na Suez w 1957r. około sześciu tygodni, ćwiczeń ODRA-BAŁTYK i ODRA-NYSA około trzech - czterech tygodni.

ze swoimi zastępcami/ds. morskich, lotnictwa/ oraz szefami rodzajów wojsk sił zbrojnych wydzielonych do operacji wyjaśnia, cel operacji, uzgadnia i określa skład, desantów ~~rejon~~ działań oraz terminy gotowości do działań.

Analizując otrzymane zadania określają oni miejsce, rolę i możliwości swoich sił w operacji oraz w początkowym okresie w ogólnych zarysach oceniając możliwości i proawdopodobne przeciwdziałania sił nieprzyjaciela na lądzie, morzu i w powietrzu oraz sposób zabezpieczenia operacyjnego operacji. Niekiedy dowódca ocenia także wpływ współdziałających wojsk lądowych frontu na kierunku nadmorskim na sytuację operacyjną na morzu, lądzie i w powietrzu, która na skutek działania sąsiadów może dodatnio lub ujemnie wpłynąć na prowadzenie operacji desantowej.

W rezultacie przeprowadzonej analizy zadania i ogólnej oceny położenia, dowódca operacji desantowej formułuje zamiar, który ogłasza zainteresowanym szefom oddziałów sztabu oraz szefom rodzajów wojsk i służb. Następnie w toku oceny położenia dowódca operacji wspólnie z poszczególnymi dowódcami wydzielonych sił morskich, rakietowych i lotniczych oraz szefem OPL szczegółowo rozpatrują następujące problemy:

- zagrożenie jądrowe, powietrzne i morskie ze strony nieprzyjaciela, charakter przeciwdziałań obrony przeciwdesantowej oraz sposób rozbicia tej obrony na morzu, w powietrzu i na terytorium przeciwnika ;
- zadania i możliwości wydzielonych sił rodzajów wojsk do operacji, ich przygotowanie do działań , wyposażenie oraz możliwości bojowe na lądzie, morzu i w walce w powietrzu;
- możliwości organizacji odpowiednich zgrupowań, zespołów desantowych, aby w działaniach mogły osiągnąć wymaganą przewagę w stosunku do sił przeciwnika, sposób współdziałania, spsoby lądowania, ugrupowanie sił w każdym okresie operacji, warunki maskowania operacyjnego , warunki topograficzne, meteoreologiczne, hydrograficzne i nawigacyjne.

Na podstawie oceny położenia dowódca operacji precyzuje decyzję w której określa :

- skład sił obrony przeciwdesantowej oraz ich możliwy przewidywany charakter działań na morzu, w powietrzu i na lądzie - zwłaszcza w rejonach lądowania desantów ;

- zamiar /myśl przewodnią/ operacji desantowej - sposób przeprowadzenia operacji, organizację zgrupowań desantu, organizacje zespołów zabezpieczenia, główny kierunek /wysiłek/ lądowania, sposób działania i wykorzystanie broni jądrowej w toku operacji oraz kolejność i sposób lądowania poszczególnych rzutów desantu powietrznego i morskiego ;

- skład i zadania desantów oraz skład i zadania dla poszczególnych zgrupowań uderzeniowych /związków taktycznych, oddziałów/ lotnictwa, wojsk rakietowych i sił morskich ;

- ugrupowanie operacyjne wydzielonych sił do operacji, rejony wyjściowe, ~~rejony bojowe~~, rejony koncentracji i ześrodkowania, rejony załadowania, trasy przelotu i przejścia morzem, rejony lądowania;

- organizację współdziałania /operacyjnego i taktycznego/ pomiędzy siłami morskimi, lotnictwem, wojskami rakietowymi, wojskami OPK i OT oraz wojskami desantowymi;

- organizację operacyjnego zabezpieczenia działań desantowych pod względem ogniowym, osłony i obrony, materiałowo-technicznym, medycznym i politycznym ;

- sposób organizacji dowodzenia w każdym okresie operacji desantowej .

2.3. Właściwości planowania szczegółowego operacji desantowej.

Dopiero na podstawie decyzji dowódcy operacji desantowej i uzgodnionych decyzji dowódców wydzielonych sił morskich, lotniczych i wojsk rakietowych połączony sztab opracowuje plan operacji desantowej. Podstawowym dokumentem planu operacji, który opracowuje dowódca i oficerowie z wydziału planowania oddziału operacyjnego sztabu, jest szczegółowo rozpracowana graficznie decyzja dowódcy operacji desantowej na mapie w skali 1 : 500 000, 1 : 200 000 i 1 : 100 000 z odpowiednią legendą, plany zabezpieczenia opracowane przez wszystkich rodzajów wojsk i szefów służb /sił zbrojnych/ wydzielonych do operacji desantowej oraz rozkazy, zarządzenia, plany ogniowego zabezpieczenia i wsparcia, plany załadowania i lądowania desantu powietrznego i morskiego, rozpoznania, maskowania przeciwdziałania radioelektronicznego i wiele innych.

Należy podkreślić, że plan operacji desantowej w swej treści powinien określać działania wszystkich rodzajów wojsk sił zbrojnych wydzielonych do operacji w wojnie konwencjonalnej /bez stosowania broni jądrowej/ jak i w wojnie jądrowej.

Plan operacji desantowej z reguły zatwierdza wyższy przełożony /Naczelne Dowództwo - TDW/ . Tylko w przypadku kiedy dowódcą operacji desantowej będzie niższy dowódca /np. z-ca dowódcy frontu/ plan ten może zatwierdzić dowódca frontu działającego na kierunku nadmorskim.

2.4. Właściwości organizacji i przygotowania wydzielonych sił do operacji desantowej.

Wydzielone siły i środki oraz wojska wszystkich rodzajów sił zbrojnych do operacji desantowej będą zorganizowane w trzy zasadnicze zgrupowania /według przeznaczenia funkcjonalnego/ : zgrupowanie sił osłony i obrony /OPL/, którego głównym zadaniem będzie kompleksowa osłona i obrona przed napadem sił powietrznych i morskich nieprzyjaciela; zgrupowanie desantu powietrznego i morskiego , którego głównym zadaniem będzie realizacja zadań i celów operacji oraz zgrupowanie sił uderzeniowych i wsparcia ogniowego desantów, którego głównym zadaniem będzie walka o panowanie i przewagę na morzu, w powietrzu i na lądzie oraz wsparcie działań wojsk desantu powietrznego i morskiego.

W zależności od sytuacji, zgrupowanie operacyjne sił w każdym okresie operacji może być o różnym składzie. Inne będzie ono w rejonach wyjściowych do operacji, inne w czasie przejścia desantu morskiego, przelotu desantu powietrznego oraz całkowicie inne, w zależnpści od potrzeb, w czasie lądowania desantów i ich walki na wybrzeżu /wyspach/ nieprzyjaciela.

Dlatego niezmiernie ważnym problemem, który występuje w operacji desantowej, jest organizacja tych zgrupowań /sił osłony i obrony, sił desantowych ,uderzeniowych oraz sił wsparcia ogniowego/ oraz ich przygotowanie do realizacji zadań i działań desantowych.

Uwzględniając fakt, że w okresie organizacji i przygotowania sił do operacji desantowej wzmoże się działalność obcej agentury i penetracja grup dywersyjnych, należy dokładnie rozpoznać rejony wyjściowe dla wydzielonych rodzajów wojsk sił zbrojnych, dokładnie zorganizować rozpoznanie skażeń oraz rozwinąć siłami wojsk OT i OC dodatkowe punkty zabiegów specjalnych i służbę

medyczną. Należy ponadto przewidzieć sposoby manewru siłami celem uchylenia się od ewentualnych zmasowanych uderzeń lotnictwa i broni jądrowej, a oddziały i związki taktyczne poszczególnych zgrupowań wyposażyć w dodatkową ilość środków obrony i ochrony przed skażeniami.

Należy podkreślić, że przygotowanie operacji desantowej obejmuje przedsięwzięcia maskowania, przygotowanie inżynieryjne rejonów ześrodkowania /wyjściowych/, gromadzenie niezbędnych zapasów i środków materiałowych, specjalne teoretyczne i praktyczne szkolenie wojsk do działań desantowych. Przedsięwzięcia te w miarę możliwości powinny być zrealizowane w okresie pokojowym, a ponadto przebiegać równolegle z bezpośrednim szczegółowym planowaniem działań.

W celu zamaskowania przedsięwzięć przygotowawczych realizowanych na własnym terytorium , należy wszelkie przegrupowania wojsk i środków transportu desantowego przeprowadzać w nocy małymi oddziałami. Rejony ześrodkowania wojsk i doprowadzające do nich drogi powinny być izolowane przez wojska wewnętrzne układu terytorialnego. Wojska wydzielone do operacji desantowej powinny być całkowicie odizolowane od ludności cywilnej i innych jednostek. Każdy ich ruch powinien być starannie maskowany.

Właściwością przygotowania operacji desantowej jest to, że pomimo dobrego wyszkolenia wojsk desantowych w okresie pokoju, organizuje się dodatkowo praktyczne i teoretyczne szkolenie dowództw i sztabów poszczególnych zgrupowań desantowych, zwłaszcza w zakresie współdziałania. W szkoleniu tym mogą być stosowane następujące formy i metody: wieloszczeblowe ćwiczenia na mapach z dowódcami i sztabami wszystkich rodzajów wojsk sił zbrojnych wydzielonych do operacji; ćwiczenia praktyczne z wojskami desantu i z ostrym strzelaniem na poligonach z okrętami ZWO i lotnictwem wsparcia. Ponadto mogą być przeprowadzone treningi z wojskami w celu wyrobienia nawyków szybkiego załadowania wojsk na środki transportu morskiego i powietrznego, szybkiego pokonywania zapór i zagród przeciwdesantowych, szybkiego lądowania i wysadzania wojsk z powietrza, morza oraz transportowców.

Należy podkreślić także, że szkolenie to ma praktycznie zapoznać rodzaje wojsk i siły wydzielone do operacji desantowej ze sposobami współdziałania.

Na podstawie szkolenia przeprowadzonego z poszczególnymi elementami /rzutami desantowymi/ operacji desantowej można upewnić się co do realności zaplanowanych działań desantowych oraz na czas wprowadzić poprawki do planów w celu jak najlepszego wykonania zadań.

3. Prowadzenie powietrzno-morskiej operacji desantowej.

Prowadzenie operacji desantowej w rejonie morza zamkniętego na stosunkowo małych odległościach z reguły może obejmować:

- walkę o panowanie na morzu, w powietrzu i na kierunku nadmorskim w składzie której może być niszczenie zespołów /zgrupować/ sił morskich i powietrznych nieprzyjaciela, jego środków przenoszenia broni jądrowej zagrażających desantowi, prowadzenie działań zaczepnych wzdłuż wybrzeża przez wojska lądowe frontu oraz obezwładnienie i zdezorganizowanie systemu bazowania sił nieprzyjaciela ;
- koncentracje środków transportowo-desantowych i załadowanie wojsk desantowych na środki transportu morskiego i powietrznego ;
- przejście desantu morzem i przelot desantu powietrznego z rejonów wyjściowych do rejonów lądowania;
- walka o lądowanie i bezpośrednie przygotowanie ogniowe lądowania i obezwładnienie obrony przeciwdesantowej nieprzyjaciela;
- lądowanie /desantowanie/ wojsk desantowych i wykonanie zadań operacji przez wysadzone wojska na wybrzeża /wyspy/ nieprzyjaciela.

3.1. Walka o panowanie w powietrzu i na morzu.

W zależności od sposobu rozpoczęcia i charakteru wojny, prowadzenie operacji desantowej rozpoczęte w okresie wojny konwencjonalnej powinno zawsze uwzględniać możliwość przekształcenia jej w wojnę jądrową. Dlatego, też przy prowadzeniu operacji należy surowo przestrzegać zasad OPBMA podczas konwencjonalnego okresu wojny.

Działania bojowe poszczególnych zgrupowań uderzeniowych i zespołów sił desantowych / operacji desantowej/ takich jak: zespołów uderzeniowych okrętów podwodnych wyposażonych w rakiety, lotnictwo rakietowe dalekiego zasięgu, okrętowe zespoły uderzeniowe i wojska rakietowe mogą rozpocząć swoje działania przed załadowaniem wojsk desantowych na środki transportowo-desantowe.

W ramach tej walki / o panowanie / na kierunku nadmorskim, wojska lądowe armii - frontu mogą prowadzić operację zaczepną wzdłuż wybrzeża morskiego w celu polepszenia sytuacji operacyjnej dla działań desantowych /operacji desantowej/, a tylko w celu odebrania lub zniszczenia nieprzyjacielskich baz morskich, węzłowych lotnisk zagrażających działaniom desantowym.

W ramach walki o panowanie w powietrzu i na morzu lotnictwo morskie, okręty podwodne z udziałem lotnictwa frontu i lotnictwa dalekiego zasięgu oraz wojska rakietowe /przy stosowaniu broni jądrowej/ wykonują uderzenia na bazy morskie i lotnicze nieprzyjaciela i na jego zespoły okrętów w morzu. Na przykład w celu zniszczenia zespołu lotniskowcowego nieprzyjaciela wykonuje się szereg kolejnych lub jednoczesnych uderzeń okrętów podwodnych i lotnictwa, a przy stosowaniu broni jądrowej, uderzenia z jej zastosowaniem. Pod przykryciem tych uderzeń w ramach walki o przewagę i panowanie, może odbywać się ześrodkowanie wojsk i koncentracja środków transportowo-desantowych oraz rozwinięcie sił desantu morskiego /ZO, ZSL oraz ZWO/.

3.2. Koncentracja sił desantowych i załadowania wojsk desantowych.

Ześrodkowanie wojsk w rejonach wyjściowych wykonuje się zawczasu na jedną lub dwie doby przed samym załadowaniem. Rejony wyczekiwania do załadowania wyznacza się w takiej odległości od punktów załadowania, która zapewnia rozśrodkowanie, skrytą dyslokację wojsk i szybkie ich wyjście do rejonów załadowania.

Koncentrację środków transportowych i desantowych oraz okrętów wchodzących w skład zespołu sił lądowania wykonuje się bezpośrednio przed załadowaniem. Jednocześnie z koncentracją środków transportowo-desantowych przygotowuje się i urządza punkty i rejony załadowania. W tym samym czasie wojska wydzielone do działań desantu powietrznego przebywają w rejonach ześrodkowania /oczekiwania na załadowanie/, a lotnictwo transportowe /samoloty i śmigłowce/ przybywają w te rejony lub wyznaczone oddziały wojsk desantu powietrznego przegrupowują się do rejonów dyslokacji lotnictwa transportowego.

Z kolei okręty podwodne i nawodne sił morskich rozwijane są tak, aby na czas i skrycie zajęły wyznaczone rejony, w których powinny prowadzić rozpoznanie, wykonywać uderzenia na siły morskie nieprzyjaciela oraz być gotowym do obrony rejonu załadowania.

Rozwinięcie okrętów i zespołów sił lądowania powinno być zakończone do czasu załadowania wojsk na okręty desantowe i transportowce. Zespoły okrętów nawodnych mogą rozwijać się stopniowo, ze stałych punktów rozśrodkowanego bazowania do osłony lub obrony rejonów załadowania lub osłony desantu podczas przejścia morzem.

Załadowanie wojsk desantowych na środki transportowo-desantowe rozpoczyna się na rozkaz dowódcy operacji desantowej. Do czasu wydania sygnału na ładowanie wojska desantowe powinny być w rejonach wyczekiwania lub rejonach wyjściowych odległych od punktów załadowania 10-15km. Termin załadowania w każdym przypadku będzie uzależniony od sytuacji na morzu i w powietrzu, warunków meteorologicznych oraz czasu lądowania. Zgodnie z decyzją dowódcy operacji, każde zgrupowanie sił desantowych do załadowania powinno być podzielone na zespoły i rzuty bojowe desantu morskiego i powietrznego, które mają być wspólnie załadowywane na środki transportu morskiego i powietrznego, razem przetransportowane i desantowane w jednym rejonie lądowania oraz przeznaczone do prowadzenia walki po wylądowaniu.

Samo załadowanie wojsk i techniki bojowej na różnego rodzaju środki transportowo-desantowe, obejmuje całokształt skomplikowanych przedsięwzięć, związanych z załadowaniem sprzętu i uzbrojenia, zapasów materiałowych i stanu osobowego. Przy ładowaniu wzmocnionych oddziałów /poszczególnych rzutów desantu/ na środki transportu morskiego i lotniczego należy przestrzegać następujących zasad:

- ładować sprzęt ciężki i technikę bojową wraz z zaopatrzeniem w nocy w odwrotnej kolejności w stosunku do zrzutu i ~~lądowania~~ wysadzania;
- w pierwszej kolejności ładować zapasy materiałowe i sprzęt ciężki, a w ostatniej kolejności stan osobowy ;
- wojska rzutu spadochronowego desantu powietrznego i rzutu szturmowego desantu morskiego ładować ze środkami wzmocnienia na samoloty i szybkie kutry i okręty desantowe (poduszkowce).
- wojska, które wykonują zadania specjalne, ładować na szybkie środki transportowo-desantowe /wodoloty, poduszkowce, ślizgacze, śmigłowce itp./;
- siły główne pierwszego rzutu desantu morskiego i drugie rzuty desantu ładować na średnie i duże okręty desantowe, promy morskie oraz transportowce.

Czas potrzebny na załadowanie oddziału /wzmocnionego pułku lub związku taktycznego desantu morskiego/ w każdym przypadku będzie uzależniony od możliwości załadowczych środka transportowo-desantowego, liczby środków bojowych i liczby środków desantowych oraz warunków i organizacji załadowania.

Średni czas załadowania wzmocnionego oddziału /pułku/ na okręty desantowe może wynosić od 1,5 do 4-6 godzin, a dla wzmocnionej dywizji od 8 do 12 godzin. Przy załadowaniu drugiego rzutu desantu morskiego na duże transportowce średni czas załadowania dla wzmocnionego związku taktycznego może wynosić od 12 do 24 i więcej godzin.

Podczas załadowywania wojsk na okręty nie należy naruszać struktury organizacji wojsk i środków wzmocnienia i nie należy dzielić oraz mieszać pododdziałów taktycznych.

Punkty i rejony załadowania wojsk, rejony wyczekiwania do załadowania wojsk i środków transportowo-desantowych oraz okrętów bojowych, powinny być skutecznie zabezpieczone przed uderzeniami lotnictwa, okrętów nawodnych i podwodnych nieprzyjaciela. W związku z tym do obrony przeciwlotniczej angażuje się wszystkie siły i środki OPL w rejonie wyjściowym i załadowania, które we współdziałaniu z wojskami rakietowymi OPK, środkami OPL frontu i układu terytorialnego zwalczają środki napadu powietrznego nieprzyjaciela.

3.3. Rozwinięcie sił desantowych do działań, przejście desantu morzem oraz przelot desantu powietrznego.

Jednocześnie w czasie załadowania wojsk na okręty, na poszczególne rubieże osłony wychodzą zespoły okrętów nawodnych i podwodnych, tzw. siły osłony operacyjnej. Natomiast siły osłony i obrony zespołu lądowania, broniąc bezpośrednio załadowanych grup okrętów desantowych, przystępują do formowania ugrupowania marszowego desantu morskiego i organizacji bezpośredniej obrony poszczególnych zespołów i oddziałów desantowych /ZDES i ODES/ .

Formowanie ugrupowania marszowego desantu morskiego odbywa się na morzu, z zasady w strefie zasięgu ognia artylerii obrony wybrzeża i wojsk rakietowych OPK. Ugrupowanie to powinno być organizowane zgodnie z decyzją dowódców sił lądowania ~~oraz~~ odpowiadać zamiarowi walki o lądowanie i wysadzenie uderzeniem wojsk desantu na bronione wybrzeże przeciwnika. Czas wyjścia desantu morskiego ustala się w zależności od planowanego początku lądowania, czasu przejścia

morzem i rozwinięcia zespołu sił lądowania. Przejście desantu morzem powinno odbywać się rzutami bojowymi w rozśrodkowanym /przeciwatomowym/ szyku w taki sposób, aby w przypadku użycia przez nieprzyjaciela broni jądrowej uniknąć dużych strat powinno być dogodne pod względem możliwości uchylania się od ataków okrętów podwodnych i uderzeń lotnictwa nieprzyjaciela. Do odparcia ataków należy przewidzieć dogodne wykorzystanie wszystkich środków i sił samoobrony oraz środki OPL.

Ugrupowanie marszowe desantu morskiego może się składać z następujących zespołów:

- z okrętowych grup poszukująco-uderzeniowych /OGPU/ i lotniczych grup rozpoznania ;
- z okrętowych i lotniczych grup uderzeniowych /ZWO/;
- z 1-2 zespołów osłony okrętowej;
- z 1-2 zespołów sił trałowych ;
- z 1-3 zespołów desantowych /ZDES/ w skład których może wchodzić od 3-5 oddziałów desantowych /dwy DDES i dwa OTr/;

Z kolei desant powietrzny w czasie przelotu może się składać z kilku lotniczych grup uderzeniowych i osłony, kilku grup dowodzenia, 3-4 grup rzutu spadochronowego, pierwszego rzutu desantu powietrznego, drugiego rzutu lądującego oraz kilku taktycznych desantów śmigłowcowych.

Trasy przejścia poszczególnych zespołów desantowych wybiera się najkrótsze i bezpieczne . Z kolei trasy przelotu desantu powietrznego nie powinny się pokrywać z kursami desantu morskiego i nad nimi, ze względu na bezpieczeństwo oraz maskowanie operacyjne.

W czasie przejścia desantu morskiego i przelotu desantu powietrznego, należy zawsze prowadzić ciągłe rozpoznanie taktyczne i operacyjne ; zabezpieczenie nawigacyjne /lotnicze i morskie/, hydrograficzne, trałowe i walkę z minami na drogach przejścia desantu morskiego oraz niszczenie zagród przeciwdesantowych .

3.4. Walka o lądowanie i realizację zadań i celu operacji desantowej.

Z chwilą podejścia pierwszego rzutu desantu morskiego do rejonu lądowania, przed wejściem zespołów desantowych w zasięg ognia rakiet i artylerii obrony przeciwdesantowej nieprzyjaciela, należy rozpocząć ogniowe przygotowanie lądowania, a pod jego przykryciem przystąpić do rozwinięcia sił desantu morskiego. W ramach

ogniowego przygotowania lądowania należy niszczyć środki przenoszenia broni jądrowej, baterie artylerii nadbrzeżnej oraz ~~dostatecznie~~ obezwładnić wojska obrony przeciwdesantowej i odwody nieprzyjaciela. Wykonanie silnych uderzeń na obiekty obrony przeciwdesantowej / przy stosowaniu broni jądrowej, lotnictwa i ognia artylerii okrętowej ~~zespołów~~ oddziałów dusztów wsparcia ogniowego/ w okresie rozwinięcia sił lądowania może w pełni zabezpieczyć pomyślne rozwinięcie i działania bojowe desantu powietrznego i morskiego.

Podczas wykonywania uderzeń jądrowych w działaniach desantowych należy przestrzegać zasad bezpieczeństwa. Okręty i wojska rakietowe oraz lotnictwo biorące udział w ogniowym przygotowaniu lądowania powinny się wzajemnie powiadamiać o czasie, miejscu i rodzaju wybuchów jądrowych. W tym czasie śmigłowce i lotnictwo transportowe przewożące desant powietrzny powinny być w strefie bezpieczeństwa nie mniejszej niż 15-20km od miejsca wybuchu, natomiast kutry i okręty desantowe przewożące wojska desantu morskiego nie powinny przekraczać linii wyjściowej /60 kabli - około 11 km/ przed wykonanie uderzeń jądrowych na punkty lądowania. Na 20-30 minut przed zrzutem desantów powietrznych wykonuje się uderzenia lotnicze i jądrowe na najbardziej niebezpieczne zgrupowania sił, środki przenoszenia broni jądrowej i odwody nieprzyjaciela zagrażające desantowi powietrznemu. ~~W celu obezwładnienia odwodów nieprzyjaciela może być stosowana broń chemiczna, która może na kilka decydujących godzin / 3-6 godzin/ osłabić a nawet wyłączyć z walki skażone pododdziały i oddziały nieprzyjaciela.~~

Po osiągnięciu linii rozwinięcia taktycznego, poszczególne ~~zespoły~~ grupy-oddziały okrętów ~~sił~~ zespołu lądowania, zgodnie z ich przeznaczeniem przechodzą z ugrupowania marszowego w ugrupowanie bojowe do walki o lądowanie . Pierwsze do walki przystępują grupy okrętów przeciwminowych /sił trałowych/ , które za trałami przeprowadzają okręty ~~zespołów~~ oddziałów wsparcia ogniowego w rejony manewrowania ogniowego, a następnie oddziały desantowe przewożące rzut szturmowy pierwszego rzutu desantu morskiego. Grupy trałowe zabezpieczające okręty desantowe doprowadzają je z reguły do izobaty 5-7 m, przetrałowują tory wodne[x/] i poszerzają je do zaplanowanej szerokości do

---

x/ Minimalna szerokość toru wodnego równa się szerokości przeprowadzanych okrętów powiększonej o dwa promienie uszkodzenia okrętu od wybuchu miny /0,5-1,0 kabla/.

końca walki o lądowanie.

Niszczenie min dennych na obszarze płytkowodnym przy pomocy okrętów trałowych jest utrudnione, wykonuje się więc przejścia /tory wodne/ ładunkami wydłużonymi zrzucanymi ze śmigłowców, kutrów i okrętów desantowych a w niektórych ~~przy~~ wypadkach za pomocą bomb lotniczych i głębinowych/ czasem mogą to wykonać płetwonurkowie/.

Formowanie zespołu desantowego w szyk bojowy do lądowania wykonuje się na rozkaz dowódcy zespołu desantowego na linii taktycznego rozwinięcia. Podczas formowania szyku bojowego następuje podział oddziału desantowego /ODES/ dzieli się na grupy kutrów i okrętów desantowych. Liczba grup okrętów desantowych powinna odpowiadać liczbie punktów lądowania. Grupy te formują się w fale, a okręty bliskiego wsparcia ogniowego zajmują pozycje na skrzydłach pierwszych fal szturmowych desantu. Do tego czasu okręty grupy nawigacyjno-hydrograficznej oznakowują linię wyjściową i tory wodne widocznymi znakami /wiechy, boje i inne środki nawigacyjne /.

W celu wykorzystania skutków uderzeń lotnictwa, broni jądrowej oraz ognia artylerii okrętowej w pierwszej kolejności powinny lądować desanty powietrzne /rzut spadochronowy/, a następnie taktyczne desanty śmigłowcowe.

Oddziały wojsk operacyjnego desantu powietrznego powinny lądować na dużym obszarze w kilku rejonach /na 4-6 do 9 lądowiskach/, za główną rubieżą obrony przeciwdesantowej nieprzyjaciela /40-60km od wybrzeża/. Natomiast desant taktyczno-operacyjny w składzie brygady desantowo-szturmowej na głębokość 15-20km desanty śmigłowcowe w pobliżu planowanych punktów lądowania desantu morskiego (z holci) ~~na szerokim froncie /20-30km/~~, za pierwszą rubieżą obrony wojsk nieprzyjaciela /5-7 km od linii brzegowej/.

Przejście kutrów i okrętów desantowych od linii wyjściowej do brzegu powinno być wykonane szybko i zdecydowanie. Pierwsze ~~fale~~ grupy ~~szturmowe~~ kutrów i małych okrętów desantowych na poduszce powietrznej powinna przewozić grupy rozgradzające, grupę hydrograficzną, wojska inżynieryjne desantu morskiego. ~~Siły te~~ Wojska oddziałów wydzielonych współdziałając z pododdziałami taktycznego desantu śmigłowcowego opanowują brzeg /punkty lądowania prowadzą rozpoznanie, wykonują i oznakowują przejścia w przeszkodach i zaporach przeciwdesantowych nieprzyjaciela znajdujących się w wodzie i na plaży. W przypadku silnego oporu nieprzyjaciela na brzegu poszczególne fale szturmowe grup okrętów desantowych przechodzą na linię wodowania /odległą 3-5 km od brzegu/, która powinna być

oznakowana i przystępują do wysadzania wojsk i sprzętu pływającego na wodę, które na swoich środkach atakują brzeg nieprzyjaciela i wspólnie z wojskami desantu śmigłowcowego opanowują punkty lądowania.

Jednocześnie z rzutem szturmowym lądują wojska inżynieryjne, pododdziały służby hydrometeorologicznej, hydrograficznej, medycznej i inne, które natychmiast przystępują do wyposażenia punktów lądowania , a następnie organizacji bazy lądowania / zabezpieczenia podejścia okrętów desantowych do brzegu, wysadzenia wojsk i techniki bojowej na opanowany brzeg/.

Rzut szturmowy w składzie wzmocnionego pułku piechoty morskiej lub wzmocnionej dywizji desantowej może lądować na szerokim froncie 20-30 km i 3-4 punktach lądowania.

Ugrupowanie bojowe każdego oddziału ~~szturmowego~~ wydzielonego lądującego na każdy punkt, może się składać z kilku fal okrętów desantowych /3-6 fal/; każda może mieć w swym składzie od 3-4 kutrów lub małych okrętów desantowych w pierwszej ,fali i 2-3 okręty desantowe średnie w następnych falach.

Bez względu na to, czy działania bojowe rzutu szturmowego zostały uwieńczone powodzeniem ,w podobny sposób będą lądować z okrętów desantowych siły główne pierwszego rzutu desantu morskiego. Z reguły średni czas wysadzenia oddziału wydzielonego rzutu szturmowego pierwszego rzutu desantu morskiego nie powienien przekraczać 1-1,5 godziny, natomiast lądowanie sił głównych desantu /w składzie wzmocnionej dywizji desantowej /4-6 godzin.

Jednym z ważniejszych zadań podczas walki desantu śmigłowcowego i pierwszego rzutu desantu morskiego będzie pokonanie we współdziałaniu z desantami powietrznymi sił obrony przeciwdesantowej nieprzyjaciela bezpośrednio na wybrzeżu, zniszczenie jego taktycznych odwodów, wyeliminowanie z walki artylerii rakietowej i nadbrzeżnej oraz opanowanie dogodnego terenu do rozwinięcia bazy lądowania .

Natomiast głównym zadaniem operacyjnego desantu powietrznego wojsk /spadochronowych/ może być w tym czasie niszczenie środków przenoszenia broni jądrowej rozmieszczonych w głębi, walka z odwodami nieprzyjaciela, opanowanie lotnisk i zabezpieczenie lądowania drugiego rzutu desantu morskiego .

Właściwością działań bojowych oddziałów pierwszego rzutu desantu morskiego jest to, że natychmiast po wylądowaniu na brzeg potęgują uderzenia wojsk rzutu szturmowego i przenikają w

głąb obrony nieprzyjaciela. Wykonując główne uderzenie na kierunkach działania wojsk desantu powietrznego, dążą do rychłego połączenia się z nimi. W ten sposób opanowują stosunkowo duży obszar, a na nim dogodne rubieże terenowe i obiekty oraz zabezpieczają lądowanie dalszych sił i środków wzmocnienia i wejście ich do walki.

Lądowanie drugiego i następnych rzutów desantu morskiego należy rozpocząć z chwilą opanowania przyczółka lądowania, który powinien zabezpieczyć swobodne i rozśrodkowane lądowanie , rozwinięcie i wejście oddziałów drugiego rzutu do walki.

Jeżeli drugi rzut operacyjny desantu morskiego przewożony jest na dużych transportowcach i statkach, a sytuacja bojowa i warunki nawigacyjne i hydrograficzne nie pozwalają na wysadzenie wojsk w portach /bezpośrednio ze statków na brzeg/, należy dokonać przeładowania wojsk i techniki bojowej z transportowców na okręty desantowe, które uprzednio wysadziły wojska pierwszego rzutu desantu. Przeładowanie to należy organizować i dokonywać poza zasięgiem ognia artylerii nieprzyjaciela, a wyładowanie wojsk z okrętów desantowych na opanowany brzeg prowadzić na całej szerokości i wszystkich punktach lądowania.

Przeładowanie wzmocnionego związku taktycznego /DZ,DPanc/ z dużych transportowców na okręty desantowe i wysadzenie wojsk na brzeg może trwać stosunkowo długo /od 12 do 24 godzin i więcej/.

Po wysadzeniu wojsk drugiego rzutu desantu powietrznego, wojska te rozwijają działania zaczepne w głąb terytorium przeciwnika i realizują zadania operacji desantowej. Właściwością prowadzenia działań zaczepnych jest to, że walka będzie prowadzona na kierunkach, a przy opanowywaniu wysp może być prowadzona w całkowitej izolacji. W związku z tym zadania bojowe poszczególnych rzutów desantu morskiego i powietrznego mogą być różne.. ~~Z kolei~~ W każdym przypadku, zależnie od sytuacji, oddziały i związki taktyczne desantów mogą być wprowadzane do walki częściami w miarę osiągania przez nie gotowości bojowej po wylądowaniu.

4. Zakończenie.

Na podstawie dostępnej mi literatury i doświadczeń z ćwiczeń przeprowadzonych w latach od 1963-1978r, ze względu na obszerny zakres problematyki desantowej - w niniejszym wykładzie przedstawiłem tylko węzłowe zagadnienia i właściwości organizacji

i prowadzenia operacji desantowej.

Studiując te problemy, należy zwrócić Wam także uwagę na pomocniczą literaturę pamiętnikarsko-beletrystyczną i historyczną oraz zrealizowane filmy szkoleniowe, zwłaszcza o problematyce desantowej, która w poważnym stopniu przyczynia się do zrozumienia złożonych problemów oraz uzupełnia wiedzę i przygotowanie do ćwiczenia nr ~~305/B~~ 315 o powyższym temacie.

OPRACOWAŁ
KIEROWNIK ZAKŁADU DZIAŁAŃ
DESANTOWYCH

płk dr Władysław KISIEL

Wykonano w 5 egz.
Egz. nr 1-5 - Bibl. Naukowa
Wyk. płk W.KISIEL
Druk T.Z. dn. 7.10.1980r.
Nr ks. masz 0109/K-13/80